

GAZOS MONOLOGAI

Iš anglų kalbos vertė Ingrida Tatolytė¹

(Iš palestiniečių arabų kalbos į anglų kalbą vertė Fida Jiryis)

---

¹ Verčiant naudotasi originalu arabų kalba, taip pat prancūzišku, ispanišku, portugališku ir bulgarišku vertimais. Dėkoju visoms kolegėms, padėjusioms sulyginti vertimą su originalu arabų kalba ir redagavusioms tekstą. Šaltinis: <https://www.gzamonologues.com/>

3. Ashraf A Sossi

gimė 1994 m.

Al Wehda gatvė

Visi kaimynų vaikai mylėjo jį. Buvo švelnesnis už pavasario vėjelį. Tėčio duotus kišenpinigius atiduodavo man.

Visi jį mylėjo. Jo draugai atėjo jo pasiimti ir jie kartu išėjo į mokyklą. Išlėkė kaip peteliškės, nubaidytos nuo žemės... tarsi pasaulis buvo sukurtas specialiai jiems.

Danguje naršė Izraelio lėktuvai. Užė sraigtasparnis lyg baisūnas, tykantis savo grobio.

Ieškomi vyrai važiavo mašina Yarmouk'o gatve, peteliškės plasnojo šalia. Peteliškės nenumanė, kad ši mašina taps jas supleškinusia liepsna.

Raketa smigo į mašiną. Mano brolis Tareq'as išskriejo į penkių metrų aukštį. Jis išskriejo aukščiau nei mašina, tada nusileido ir nuėjo: jam nieko nenuitiko. Greitoji atvažiavo, surinko žuvusiuosius. Jam sakė: „Lipk į greitąją.“ Bet jis atsakė: „Man nieko nenuitiko,“ – ir nuėjo į mokyklą.

Už šimto metrų jis prispaudė ranką prie širdies ir krito kaip kankinys. Stovėjau gatvėje laukdamas mokyklos autobuso, kai sesė liepė nueiti pasižiūrėti, kas nutiko. Aš nuėjau, bet nepamačiau Tareq'o, tada nuvažiavau į mokyklą. Per pamoką atėjo mano dėdės ir pasakė, kad tris dienas neisiu į mokyklą. Nieko neįtariau; susėdome į mašiną... Dėdė liepė vairuotojui išjungti žinias. Tada ėmiau kažką įtarti, nes šiaip dėdė mėgo klausytis žinių. Kai parvažiavome, prie namų būriavosi didžiulė minia. Dar nepriėjęs, pamačiau savo tėtį, sėdintį ant kėdės ir verkiantį. Pirmą kartą mačiau jį verkiantį, rankose laikė mano brolio Tareq'o nuotrauką. Paklausiau jo: „Tėti, ar mano brolis žuvo kankinio mirtimi?“ Ir jis atsakė: „Tepasigaili Viešpats jo sielos.“

Greitoji išvežė jį į ligoninę... Nubėgome visi su juo atsisveikinti. Miegojo lyg angelėlis, rankose tebelaikydamas knygą, kurią nešėsi.

Tėtis neleido mums kartu važiuoti į kapines. Bet įsmukau į mašiną ir vis tiek nuvažiavau kartu, ir atsisveikinau su juo, ir sukalbėjau al-Fatihah surą prie jo kapo... Dar tris mėnesius kasdien važiuodavau ant jo kapo, sėdėdavau šalia ir kalbėdavausi su juo.

Naktimis žiūriu į jo nuotrauką kambaryje, ant jos užrašyta: „Didvyris kankinys Tareq'as“.

Nuo tos dienos, kai brolių nužudė, pripratau miegoti lovoje vienas. Miegodavome kartu, vienas ant kito, kojas užsikeldavome vienas kitam ant galvų, kartais atrodydavu, kad mūsų rankos ir kojos susipynusios tarpusavyje taip, kad neatskirsi, kur kieno.

Bet šiandien visa lova priklauso tik man.

Niekada neužmiršiu savo brolio.

4. Alaa Hajjaj

gimė 1996 m.

Al Shuja'iyeh/Al Montar kvartalai

Norisi bėgti, bėgti, bėgti gatvėmis, kol man nuo galvos nutrūks skara ir išskris į dangų, ir aš išskrisiu paskui ją...

Kartais norėčiau tiesiog kvanktelėti, bet man negalima... Pirmą kartą garsiai sakau tokius dalykus, gal net ne visai aš tai sakau, o gal aš tiesiog nežinau, kaip tą pasakyti, ar bijau tą pasakyti...

Kodėl mano tėvai su manimi taip elgiasi? Žiūriu į kitas mano metų mergaites, kaip jos gyvena savus gyvenimus, ir pavydžiu joms – norėčiau būti kaip jos, tokia pati laisva ir pasitikinti savimi.

Norėčiau, kad koks laivas nugabentų mane į tolimą salą ir išmestų ant jos krantų, toli nuo likusio pasaulio, nuo visko, ypač karo.

Kalbant apie karą: visas tas karas buvo vienas jovalas, o mano mama – kitas. Galva neveža, kodėl ji man vis pasakodavo apie dalykus, kuriuos ką tik pati mačiau!

Stovime mudvi balkone: mūsų kaimynų namą subombarduoja ir vienas kaimynas žūva... Matėme savo akimis, kaip namas griuvo, ir kaip kaimyno kūnas išlėkė į gatvę, nesunku įsivaizduoti, kas paskui nutiko visai šeimai.

Ir ką, viskas tuo baigėsi? Ogi ne.

Mama ėmė man porinti, kaip mūsų kaimynų namą subombardavo ir kaip mūsų kaimyno kūnas išskriejo iš namo, tarsi pasakotų tą kam nors, kas nebuvo stovėjęs šalia, kai tas vyko! Ir ji vis taip pasakodavo ir pasakodavo, per visą karą mama vis porindavo tas savo istorijas, ir aš buvau vienintelė jos klausytoja.

Įsivaizduokite: sėdime, žiūrime televiziją, ir ten praneša, kad kur nors ką nors subombardavo. Kokių penkiolikos minučių reportažas. Ir tada mama pavaro kartoti tą reportažą kokias DVI VALANDAS... Pasakoja apie tą reportažą, tarsi aš šalia nesėdėjau. Net sudvejojau savimi – gal aš iš tiesų kartu su ja nesėdėjau? Prisiekiu, tupėjau šalia, tikrai buvau kartu su ja, sėdėjau šalia jos!

Žodžiu, laimei mama dabar mūsų nesiklauso, nes išvartytų jus čia iš proto su savo istorijomis.

9. Tamer Najem

gimė 1993 m.

Ash Sheikh Radwan kvartalas

Gaza – tai degtukų dėžutė... O mes – degtukai joje.

Kai prasidėjo karas prieš Gazą, mes atsidūrėme visos žiniasklaidos dėmesio centre: *Al-Jazeera*, *Al-Arabiyyah*, visi satelitiniai kanalai rodė vien Gazą, ir mes negalėjome niekur pabėgti nuo okupacijos. Visam pasauliui parūpo Gaza ir kas joje dedasi. Staiga *Al-Jazeera* paskelbė: „Naujienos. Žuvo Mohammed’as Al Hindi...“ Ir tai buvo visiškai nenormalu, nes tas Mohammed’as – mano dėdė, mamos brolis. Pirmą kartą mačiau, kaip riksmas persikelia iš tiesioginės transliacijos televizoriaus ekrane į namus... Riksmas ir šauksmas, ir ašaros... viskas persimaišė tarpusavyje, o tada persikėlė iš mūsų namų į gatvę, ir mama nualpo.

Netrukus suskambo telefonas: kitas mano dėdė skambino pranešti, kad Mohammed’as žuvo kankinio mirtimi. Nežinojo, kad jau visas pasaulis žino šią naujieną. Televizija – siaubingas dalykas... dar žmogus nepašautas, dar kulka tik lekia jam į krūtinę, o televizija jau transliuoja žinią.

Bet šiomis dienomis kanalai tupi be darbo... Meldžiasi Viešpačiui pasiųsti dar vieną karą ant Gazos, kad turėtų, ką veikti!

Žodžiu, visi ėmėme karčiai verkėti mano dėdės, minėti jį geru žodžiu, pasakoti apie jį... Ilgai dar apie jį pasakojome. Tada pamažu ėmėme apie jį pasakoti vis mažiau, nes mirtis Gazoje tapo kasdienybe.

Po karo man pasidarė vis viena – gyvensiu ar mirsiu. Po to, ką patyrėme per karą, man jau niekas nebesvarbu. Nes manau, kad kiekviena mano gyvenimo diena jau yra didžiausia dovana, ir visas mano gyvenimas po karo yra man duotas priedo, nes galėjau mirti bet kurią akimirką.

Žinote, man darosi koku nuo šito miesto, nors jį ir myliu, ir nuo žmonių man koku. Kartais atrodo, kad pažįstu visus pusantra milijono Gazos gyventojų. Nieko nėra naujo, be atvangos kartojasi ta pati diena. Be galo norėčiau iškelti aplinką, pamatyti naujus veidus. Kiekvieną rytą nubudęs įbedu akis į elektros stulpą. Norėčiau kurį rytą nubudęs jo ten nerasti. Kasdien Abu Ibrahim’as stovi savo parduotuvės priangyje, ir Abed’as, prekeivis pupelėmis, prekiauja savo pupelėmis, ir Abu El Abed’as sėdi savo namo tarpdury bijodamas, kad jo namas nepabėgtų... Um Ibrahim stovi su Um Hassan... Pažįstu kiekvieną taksistą, žinau, kuris gali nuvežti į miestą, o kuris į pajūrį... Tas taip bukina!

Iš viso mano gyvenimo skiriasi tik ta valanda, kai ateinu į teatro repeticijas. Jos tapo mano darbu ir pašaukimu, kaskart negaliu jų sulaukti... Be teatro išprotėčiau. Užaugęs norėčiau būti rimtu aktoriumi. Dar mažas būdamas mėgau vaidinti... Bet į kokią įstaigą mažas benueidavau, po kelių dienų jie mesdavo mane lauk... Tačiau šįkart yra kitaip.

11. Rawand Ja'rour

gimė 1997 m.

Al Daraj kvartalas

„Ramiai, mergaitės, nebijokite – čia tik apšaudo.“ Taip mums pasakė mokytoja prasidėjus bombardavimui. Netrukus suskambo jos mobilusis, atsiliepusi ji ištarė tik kelis žodžius: „120 žuvusiųjų??!“ Iš rankos iškritęs mobilusis trėškėsi ant grindų ir ji mums paliepė: „Eikite namo, visos.“

Vos išėję į lauką pamatėme savo tėvus: kas vilkėjo pižamomis, kas apatiniais, kas stovėjo basi... Labai išsigandome. Kartu su savo dviem sesutėm laukiau tėčio, bet jis tikrai užtruko... Tad nusprendėme namo pareiti pačios, nors kelias buvo tolimas.

Pakeliui pamačiau kai ką, ko dar niekada nebuvo mačiusi: būrys žmonių, su plakatais rankose, raudodami, nešė karste iškėlę į Palestinos vėliavą įsuptą kankinį, bet keisčiausia buvo, kad laidotuvių eisenoje ėjo vos trisdešimt žmonių. Dažniausiai kankinius išlydėdavo tūkstančiai! Tada pajutau, kad šalj tikrai ištiko kažkokia didelė nelaimė.

Labai išsigandau dėl tėčio, visai nenorėjau, kad eitų mūsų pasitikti, nes labai bijojau, kad jo nenumuštų raketa. O dar aš bijojau mirti, nenorėjau mirti dabar, nes būtų buvusi tikra nelaimė, jeigu mirčiau ir niekas neateitų į mano laidotuves!

Leidausi bėgti namo, aplink mus bėgo daugybė žmonių, lyg būtų atėjusi pasaulio pabaiga. Niekas nežinojo, kur pulti, nes raketos netilo. Jos vis krito ir krito kas kelias akimirkas, drebindamos žemę.

Gatvės nebebuvo tokios pačios, ir žmonės nebebuvo tie patys: nebepažinau vaizdų, garsų, kvapų.

Po karo daugybė dalykų manyje pasikeitė. Nekenčiu eiti į tualetą. Vos įeinu į vonios kambarį, noriu kuo greičiau iš jo ištrūkti. Per karą nuolat bijodavau, kad raketa pataikys į mūsų namą, kai esu tualete. Ten visad būni labai susikaupusi, ir patys suprantate...

Taip pat nekenčiu rytinės rikiuotės mokykloje. Kai prasidėjo karas, stovėjau rikiuotėje, todėl dabar minutės rikiuotėje man tęsiasi lyg valandos, kupinos baimės ir nerimo. Mokykla man yra viena, o rikiuotė – visiškai kas kita...

Mane ėmė kamuoti baugūs sapnai. Kasnakt manyje vyksta kova tarp noro miegoti ir košmarų baimės... Miegas tapo pabaisa, slypinčia po mano vokais. Guliu lig ryto šitaip kankindamasi: neatskiriu, ar buvau užmigusi ir kada nubudau.

Noriu tapti aktore, o tai Gazoje sunkiai įgyvendinama svajonė, ypač mergaitėms... Sakau sau, būtų baisiai apmaudu, jeigu Gazos žmonės netektų galimybės pasimėgauti mano talentu, nes galėčiau tapti tikrai įžymia aktore... bet jeigu jie manęs nenori, eina sau, išvyksiu į kitą šalį ir vaidinsiu ten!

Gazos gyventojai bet kuriuo atveju neturi jokių galimybių – ne vien galimybės mėgautis teatru. Kartais pamanau sau, žmonės Gazoje net maisto sunkiai prasimano, kaip jie galėtų sau leisti nueiti į teatrą?

O žinote? Norėčiau gyventi pilietinėje, demokratinėje visuomenėje, taikoje, su dvidešimčia kino teatrų, ištisai žiūrėti filmus ir skraidyti sapnuose ir vaizduotėje.

12. Reem Afana

gimė 1996 m.

Al Saftawi gatvė

Kai buvau maža, man atrodė, kad esu laimingiausias vaikas pasaulyje. Bet kuo vyresnė tampu ir kuo labiau bręsta mano protas, tuo labiau auga mano rūpesčiai, nes imu suprasti tokius dalykus, kokių seniau nesuprasdavau. Pavyzdžiui, dabar suprantu, ką reiškia „visko netekęs vaikas“.

Labiausiai nusimenu ir apsiverkiu, kai pamatau verkiančius vaikus – bet kuriuos vaikus, kad ir kur pasaulyje jie būtų, kad ir kokios tautybės, religijos ar odos spalvos. Užaugusi noriu būti vaikų gydytoja – dėl šito gyvenime verta stengtis. Nors man viskas įgriso, nuobodu ir be galo liūdna, nes Gazoje nebeliko jokio gyvenimo...

Vakar sėdėdama mokykloje išgirdau virš galvos lėktuvus. Be galo išsigandau, norėjosi greičiau sprukti iš mokyklos. Maniau mirsiu, nes iš karto prisiminiau karą. Karo vaizdai manęs neapleidžia.

Trečią karo dieną mūsų šeima kartu susėdusi šnekėjosi apie tai, kas vyksta, o močiutė visaip mėgino mus padrąsinti, kad nebijotume. Jai pavyko mus nuraminti, nors lauke netilo raketos, bet jos šiltas balsas skambėjo taip raminamai.

Tada suskambo telefonas... Per karą beveik niekada nebebūdavo ryšio, todėl išgirdę skambutį labai apsidžiaugėme...

– Klausau?

– Taip?

– Čia Izraelio gynybos pajėgos. Per penkias minutes turite palikti pastatą, dėl jūsų pačių saugumo. Mes jus įspėjome.

Man pakirto kojas. Name visi ėmė šaukti... Pirmoji išbėgo močiutė! Pirmąkart mačiau ją taip greitai sprunkančią. Tėtis apglėbė mane su sesute ir liepė mums nebijoti.

Jis tempė mane už rankos, kad eitume, bet maniau, mirsiu, jeigu nepasiimsiu savo meškino. Jaučiau, kad palikusi jį po bombomis išduočiau jį. Ištrūkiau iš tėčio glėbio ir nubėgusi čiupau meškį, ir tada mes išėjome.

Visi atsitraukėme kuo toliau nuo namo... Susėdome ir laukėme penkias minutes.

Tai buvo ilgiausios penkios minutės žmonijos istorijoje... Penkios minutės tapo dešimčia... mums atrodė, lyg būtų prabėgę metai.

Sėdėjau apspangusi. Mintys ir svajonės blaškėsi mano galvoje, ir viskas aplinkui ėjo ratu. Svajonė tapti gydytoja liko kažkur labai, labai toli.

Laikiau rankose meškį ir galvoju, kokia aš buvau maža, kaip daug juokdavausi.

Norėčiau ir vėl tapti maža, ir likti maža, nenoriu suaugti.

Vienintelis dalykas, kuris mane guodė, tai nė akimirksniui mūsų neapleidusių žmonių meilė. Gaza yra pilna meilės.

19. Fateema Atallah

gimė 1996 m.

Ash Sheikh Radwan kvartalas

Gazos žuvys pabėgo... o žmonės negalėjo pabėgti. Nevalytas nuotekas išleido į jūrą, ir jeigu jūra būtų galėjusi kalbėti, būtų pasakiusi: „Kaip jums ne gėda, ką jūs darote man ir Gazai...“ Gazoje nebėra muzikos ir teatro mokyklų; viskas, ko Gazoje dabar gali išmokti – šaudyti ir žudyti.

Esu iš prigimties baikšti: bijau tarakonų ir paukščių, dieną naktį nerimauju...

Pirmą karo dieną visos mergaitės nubėgo namo, išskyrus mane. Paskutinė išėjau iš mokyklos. Sėdėjau tirtėdama, negalėjau atsistoti... Galiausiai supratau, kad jeigu pati sau nepadėsiu, niekas nepadės. Sukaupiau visą drąsą ir atsistojau, visas kūnas drebėjo, ėjau virpėdama lyg medžio lapas. Žmonės skubėjo pro šalį, bet niekas nekreipė į mane dėmesio. Raketos griaudėjo vis garsiau ir siaubas mano širdy augo.

Paprastai nuo mokyklos iki namų einu kokį pusvalandį, bet tądien taip bijojau, kad parskubėjau per penkiolika minučių. Niekada gyvenime nebuvau taip išsigandusi kaip tąkart... Kas akimirką pagalvodavau – tuoj mirsiu. Pirmą kartą jaučiausi tokia siaubingai vieniša, nors gatvėse buvo pilna žmonių.

Parėjusi namo stovėjau žiūrėdama pro langą. Raketa pataikė visai šalia mūsų namo ir mane nubloškė ant grindų – pašokusi į orą griuvau ant nugaros. Kol tęsėsi karas, daugiau niekada nepriėjau prie lango. Persikrausčiau miegoti į galinį kambarį, kuriame nebuvo jokių langų.

Man atrodo, kad man dar ir šiandien baisu... bet apsimetu, kad nebebijau.

24. Mahmud El Turk

gimė 1994 m.

Al Jalaa' gatvė

Prieš karą aš buvau vaikas... Bet po karo atradau, kad nebesu vaikas, ir kad Gazoje, kitaip nei kituose pasaulio miestuose, vaikų nebėra.

Kai prasidėjo karas, žaidžiau kieme. Staiga visi kaimynai leidosi bėgti. Klausiu jų, kas dedasi. O jie man: „Izraelio armija įspėjo kaimynus, kad tuoj bombarduos jų namą.“ Nulėkiau namo pranešti tėvams. Nė nemirktelėję išlėkėme iš namo. Pasiėmėme tik žibalinę viryklę, nes žibalinė viryklė Gazoje brangesnė už auksą.

Tada atrodė, jau niekada nebegrįšiu namo.

Nubėgome į senelio namus. Kitą dieną Izraelio žvalgyba paskambino seneliui ir pasakė, kad jų namą bombarduos. Išlėkėme ir iš ten ir nubėgome pas kitą mano senelį – mamos tėtį. Ten jau glaudėsi penkios šeimos, visos mano tetos. Labai susidraugavau su savo pusbroliais: sėdėdavome per naktis ir kalbėdavomės apie karą. Buvau pavargęs, išsigandęs, labai norėjosi namo, į savo lovą, padėti galvą ant savo pagalvės.

Praėjus trimis dienoms mūsų kaimynų namą subombardavo. Po bombardavimo visi mūsų kvartalo gyventojai sugrįžo namo. Pargrįžau į savo kambarį... bet miegoti nebegalėjau.

Jau seniai svajoju pakeliauti. Kanadoje gyvena mano dėdė: jis visad prisiunčia man vaizdajuosčių, kuriose jis nusifilmavęs su šeima kokiame nors Kanados parke, jūra, parduotuvės... O fone visad vaikšto jaunos kanadietės... lyg man to tik netrūktų. Jis čia specialiai nori mane pakankinti?! Dabar svajoju apie Kanadą dieną naktį... Štai kodėl man dabar patinka vaidinti... Sakau sau, gal man pavyks ir tapsiu aktoriumi, ir iškeliausiu į Kanadą! Tapsiu kanadiečiu, vesiu kanadietę ir turėsiu kanadiečių vaikiukų. Kokia kalbà kažba Kanadoje?? Ne esmė, išmoksiu kanadiečių. Ir iš viso man nė motais – niekas Kanadoje neįtars, kad aš – arabas, nes esu „aukštas blondinas žydromis akimis“.

25. Mahmud Afana

gimė 1995 m.

Al Saftawi gatvė

Vadinkite mane bailiu, jeigu norite, pirmyn... Po karo niekaip neatsakau jokiam vaikui, kuris nusikeikia mano adresu ar net smogia man. Tik nusimenu ir nueinu. Prieš karą buvau kitoks – paukštis pro mane bijotų praskristi. Kaip toks tapau? Tiesą sakant, per karą mačiau mirštant tiek daug vaikų, jog supratau, kad vis tiek mirsime visi, tik gal truputį vėliau. Tariau sau: „Seni, tu aukščiau viso šito.“ Jaučiausi, lyg man būtų koks šimtas metų.

Karas baigėsi, bet jis tebevyksta mano galvoje. Norėčiau būti normalus vaikas, kaip bet kuris kitas vaikas pasaulyje... na gerai, bent jau kaip bet kuris kitas vaikas Jeruzalėje. Kai šnekuosi su savo pusbroliais iš Jeruzalės internetu, matau, kad jie sau mėgaujasi vaikyste ir nieko panašaus kaip aš negalvoja. Bijau net pasakyti jiems, ką galvoju, kad nepamanytų, jog nuprotėjau. Apsimetu, kad klausausi jų, meluoju jiems. Jie nepatyrė nieko panašaus į tai, ką mums teko išgyventi per karą.

Mano šeima kartu su dėdės ir senelio šeimomis susikraustė gyventi pas dėdę Anan'ą, nes jo namas buvo toli nuo karo zonos ir stovėjo saugioje Gazos dalyje, – bent jau taip tuo metu manėme.

Kitą dieną gretimą gatvę subombardavo, ir mano dėdės namo galinė siena sugriuvo.

Trečią dieną mano dėdė, kurio name buvome apsistoję, išėjo nupirkti pupų ir falafelių pusryčiams. Grįžęs statė mašiną prie namo durų, ir jam nespėjus išlipti iš mašinos, į jį pataikė raketa. Viršutinė jo kūno dalis išlėkė ant asfalto, apatinę iš mašinos ištraukė atvažiavusi greitoji... Visi ėmė dejuoti, rėkti... o mano mama ėmė melsti Viešpatį, kad grąžintų jį namo sveiką.

Nesuprantu, ji melavo sau ar mums?? Žinoma, mano dėdė negrįžo namo sveikas, ir niekada negrįš.

26. Mahmud Najem

gimė 1994 m.

Ash Sheikh Radwan kvartalas

Pirmą kartą gyvenime mačiau Gazos gatves švarias – jokio popierėlio ar kartono atplaišos. Visas popierines atliekas žmonės surinko nuo gatvių, kad turėtų ant ko kepti, nes elektrą išjungė. Mano mama nenorėjo kepti ir paprašė manęs parnešti duonos iš kepyklos. Eilė prie duonos buvo nusidriekusi nuo Gazos iki Vakarų Kranto. Žmonės stovėdavo po 8 valandas, kad gautų pusę kepalą duonos.

Tuo metu apylinkėse palestiniečiai pastatė raketų paleidėją, vos pastatė – ant jo iš lėktuvų pasipylė Izraelio bombos. Žmonės išsilakstė kas kur, atvažiavo greitosios. Žmonės krito negyvi... kitus sužeidė. Mane ištiko šokas, o žmonės gatvėje man vis kartojo: „Ačiū Dievui, tu gyvas.“

Tai va, grįžau namo be duonos. Ir mama mane aprėkė... Dar ir šiandien nežino, kodėl tąkart neparnešiau duonos.

28. Wi'am El Dieri

gimė 1996 m.

Es Sabra rajonas

Mano mėgstamiausia vieta Gazoje – Barselonos parkas. Eidavau ten triskart per savaitę. Galėdavau visą dieną suptis ant sūpynių, juoktis ir žaisti su draugėmis. Bet per karą okupantų pajėgos perkasė parką buldožeriais. Nuėjau į tą vietą ir apsiverkiau. Prisiminiau, kur žaisdavau, kur kabėjo sūpynės, kaip su draugėmis juokdavomės.

Noriu užaugusi tapti teisininke ir ginti persekiojamus žmones... Niekur nerasi daugiau tokių žmonių kaip Gazos imperijoje, nes man rodo, kad Gaza – tai 100 šalių su pusantro milijono prezidentų.

Tankas privažiavo prie mūsų namo penktą valandą ryto. Mama puolė po namus rinkti daiktus ir viskas akimoku apsivertė aukštyn kojomis. Visi rėkė, tempė, ką gali, išlėkėme į gatvę nežinodami, kur pulti.

Senelis pasakė: „Mums belikę bėgti tik į mokyklas.“ Ir ak, mokyklos, mokyklos... Mūsų mokykla gražesnė už visas! Vienoje klasėje miegodavo 100 žmonių. Pačią pirmą naktį susikivirčiau su kita mergaite dėl laisvo lopinėlio ant grindų ir kuri jame miegos. Nė neįsivaizduoju, kaip mes miegodavome, viena ant kitos... kaip šūsnis senų, sudėvėtų, išmestų rūbų.

Praėjus trimis dienoms, grįžome namo, į savo kvartalą, bet viskas buvo pasikeitę. Nei mūsų gatvė, nei žmonės joje nebebuvo tokie patys. Didžiausias manyje įvykęs pokytis yra tas, kad aš tapau baisi liežuvautoja. Garbės žodis! Nesuvaldau liežuvio. Mūsų teatro vadovas sako, kad Gazoje tai normalu, visi Gazoje vieni apie kitus liežuvauja, skirtumas tik tas, kad priešingai nei aš, jie neprisipažįsta! O aš su visa atsakomybe, būdama sveikos nuovokos, atvirai pripažįstu, kad esu liežuvautoja...

Kartais nerandu, ką čia apkalbėjus, tai apkalbu save...